

Aan: de Eerste Kamercommissie EZK en LNV

Betreft: bijdrage Greenpeace aan vergadering 10 september Klimaatakkoord

Datum: 6 september 2019

Geachte leden van de Eerste Kamercommissie voor Economische Zaken en Klimaat,
Geachte leden van de Eerste Kamercommissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Op 10 september spreekt u over de eventuele vervolgstappen ten aanzien van het Klimaatakkoord en de behandeling van mogelijk uit dat akkoord voortvloeiende maatregelen. Middels deze brief willen wij u graag informeren over onze inzichten en standpunten inzake het Klimaatakkoord.

Greenpeace heeft samen met de andere milieuorganisaties deelgenomen aan alle tafels waaraan het akkoord werd onderhandeld. Het resultaat dat op 28 juni werd gepresenteerd door het kabinet is echter onvoldoende voor een eerlijk en effectief klimaatbeleid.

We kijken uit naar de Klimaat en Energie Verkenning (KEV) die dit jaar voor het eerst uitkomt en een bijlage zal bevatten waarin het Klimaatakkoord wordt doorgerekend. Het ziet ernaar uit dat de maatregelen de beoogde 49 procent vermindering van de CO₂-uitstoot gaan halen. Een groot aantal van de maatregelen waar de organisaties voor pleitten is door het kabinet overgenomen. We zijn blij met de plannen die leiden tot 70-75% duurzame elektriciteitsopwek in 2030, de ambitie en acties om 1,5 mln huizen te verduurzamen en de verschuiving van de lasten van de SDE++ naar bedrijven om stijgende kosten voor huishoudens te beperken.

Veel maatregelen zijn echter nog niet vertaald in concrete harde afspraken en garanties. Doorbraken naar een duurzame energievoorziening met o.a. groene waterstof, elektrisch rijden, meer openbaar vervoer en kringlooplandbouw zijn noodzakelijk. Dan kan Nederland toekomstbestendig gemaakt worden en verdienen investeringen in klimaatbeleid zichzelf terug.

49% is een noodzakelijke stap in de goede richting, maar om onder de 1,5 graden opwarming te blijven moet de Europese Unie in 2030 [65% CO₂ besparen](#). Dat betekent dat Nederland nog meer zou moeten doen dan wat we nu reeds van plan zijn.

Maatregelen om het klimaatakkoord eerlijk en effectief te maken

Voorafgaand aan het plenaire debat net voor het zomerreces stuurden wij samen met de andere milieuorganisaties de Tweede Kamer [zeven suggesties voor wijzigingen om het klimaatakkoord eerlijk en effectief te maken](#). Deze aanbevelingen zijn nog altijd even relevant, voor de volledige toelichting verwijzen wij graag naar de brief¹ en sommen we ze hieronder op:

1

<https://storage.googleapis.com/planet4-netherlands-stateless/2019/07/1fe41d74-20190702-gezamenlijke-brief-over-klimaatakkoord-aan-kamercommissies.pdf>

- **CO2 opslag onder de zeebodem:** Beperk de subsidie op [CCS](#) tot 200 miljoen per jaar;
- **Kosten van de industrie:** maak de financiële bijdrage van de industrie (ETS-sector) transparant en stel de bijdragen en ontvangsten gelijk op een eerlijke manier;
- **CO2-heffing:** Zorg voor een effectieve vormgeving van de CO2-heffing;
- **Mobiliteit:** Stop het openbreken van autobrief II, spreek kabinet aan op voldoende stimulering voor 2030 EV-doel, en zwaardere inzet op OV en fiets;
- **Landbouw:** extra krimp veestapel noodzakelijk omwille van minder uitstoot uit mest;
- **Biomassa:** Voorkom subsidie op biomassa zonder duurzaamheidskader;
- **Urgenda:** Zet alles op alles om 2020-doel te halen ([sluiten 3 kolencentrales](#)).

Stimulering van de juiste technieken & wie betaalt?

Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) heeft enkele weken geleden een concept advies geschreven over [de Subsidieregeling voor Duurzame Energie \(SDE++\)](#). Deze subsidieregeling was eerder bedoeld voor de productie van duurzame energie, maar is nu uitgebreid naar verschillende CO₂-reducerende technologieën, waaronder CCS en groene waterstofproductie. Het PBL heeft omrekenfactoren ontwikkeld die de CO₂-reductie van een specifieke technologie bepalen.

Wij maken ons zorgen omdat groene waterstof slecht uit de berekeningen komt, en CCS juist goed. Daardoor bestaat de vrees dat de uitgesproken ambitie voor groene waterstof, en de begrenzing op CCS niet zullen worden doorgevoerd en de verkeerde structurele beslissingen worden genomen. Samen met het feit dat hernieuwbare energie vanaf 2025 niet meer gefinancierd zal worden uit de SDE++, terwijl er juist heel veel hernieuwbare energie nodig is, ook voor groene waterstof, is een onlogische keuze.

Uit het rapport van PBL over CCS blijkt dat ‘voor het transport en opslag van CO₂ wordt [aangenomen](#) dat er in Nederland CO₂-transportnetwerken zullen worden gecreëerd waaraan de industrie afgevangen CO₂ kan leveren’. Dit gaat om zo’n 1,2 miljard euro. Dit betekent dat de industrie dus toch niet de eigen transitie zal betalen, wat tegen de belofte van de minister ingaat (zie hieronder). Het is onterecht dat de samenleving dit enorme bedrag moet betalen voor de industrie om door te blijven gaan met het inzetten van fossiele brandstoffen en lossen van CO₂ afval. Er lijkt ook geen rekening te worden gehouden met de CO₂ uitstoot die plaatsvindt bij de aanleg van die infrastructuur of het transport van CO₂. Voorts worden de kosten die komen kijken bij eeuwig onderhoud en monitoring van CO₂ opslag niet meegenomen in het kostenplaatje voor CCS.

Hierdoor lijkt CCS een goedkope keuze terwijl dat het niet is. Duurzame technieken zoals groene waterstof kunnen in 2030 al rendabele alternatieven zijn, waardoor het niet slim is om nu op CCS in te zetten. PBL zou een andere opdracht moeten worden gegeven om berekeningen te maken op basis van wat nodig en goedkoop is in 2030.

De SDE++ subsidie waar de industrie aanspraak op kan maken, wordt gefinancierd door de belasting Opslag Duurzame Energie (ODE). De belofte van het kabinet bij de presentatie van het ontwerp klimaatakkoord in december 2018 dat huishoudens niet opdraaien voor de kosten van de transitie in de industrie wordt niet nagekomen. Zoals in de brief wordt uitgelegd is het met name het industrieel MKB

die meebetaalt, en zal de industrie veel meer kunnen ophalen dan het inlegt. Het heeft sterk onze voorkeur om de zware industrie (ETS betalende ca. 300 bedrijven) direct te laten bijdragen via een generieke CO2-heffing. Dit is eerlijk en transparant.

Hoogachtend,

Joris Thijssen,
Directeur Greenpeace